

PRAHA 1/2 SKA% TOULKY - BANSNAKA WESTONIE

StáTeda, 28 srpen 2019

V

dneÁjnÁ-ch toulkÁich zavÁ-tÁjme na Malou Stranu a podÁ-vÁjme se do dvou odliÁjnÁ½ch mA-st, skrÁ½vajÁ-cÁ-ch stopy vzÁjemnÁ si blÁ-zkÁ½ch lidÁ- - vychytrÁÁho magistra Edwarda Kellyho, slavnÁho alchymisty na dvoÁTme Rudolfa II., a jeho nevlastnÁ- dcery, bÁjnsnÁ-ÁTMky AlÁ¾bÁty Johany WestonovÁ, jinak tÁ¾ Westonie. PodÁ-vÁjme se na JÁjnskÁ½ vrÁjek do domu U osla v kolÁbce a do klÁjÁtera pÁTmi kostele sv. Tomáše

Za cÁ-saÁTme Rudolfa II. se Praha zaÁala plnit rÁ-znÁ½mi alchymisty. Byl mezi nimi i Edward Kelley (1555 â€“ 1597). NÁkdy tÁ¾ zvanÁ½ jako Edward Talbot Ái Edward Kelly. Svoji alchymistickou dÁ-lnu mA-l v dneÁjnÁ-Á porkovÁ ulici na JÁjnskÁm vrÁjku. (VÁ¾, kde spÁTÁj dal svÁ pokusy a fÁ-gle, stojÁ- dodnes, a najdete zde muzeum alchymie.)

Kelley rychle pochopil, jak na vzdÁlanÁho cÁ-saÁTme. ZaÁal se zdokonalovat v alchymii a zakrÁjtko zcela celÁ½ dvÁr ohromil svÁ½mi transmutacemi. Jeho prvni- "vystoupenÁ-" pÁTmed cÁ-saÁTmem bylo velice ÁspÁÁjnÁ, neboÁ pomocÁ- svÁ speciÁlnÁ- rtuti dokÁjzal promÁnit libovolnÁ½ kov ve zlato. Dnes vÁ-me, Á¾e k tomuto triku se pouÁ¾Á-vala tyÁinku rtuti, jeÁ¾ mA-la uvnitÁ otvor naplnÁnÁ½ zlatÁ½m prÁjÁkem. Kelley se stal dokonce blÁ-zkÁ½m cÁ-saÁTmovÁ½m pÁTmÁ-telem, cÁ-saÁTm Kelleyho povÁ½Ájil do rytÁ-ÁTMskÁho stavu. V tÁ dobÁ se podruhá oÁ¾enil, a to s krajankou Jane Westonovou, vdovou z Mostu, kterÁj do manÁ¾elstvÁ- pÁTminesla i svÁ prvorozenÁ miminko, pÁroÁnÁ- dceru Elizabeth. Jane prodala svÁj dÁm a svÁ statky v MostÁ a nÁsledovala svÁho manÁ¾ela do Prahy. Tam zakoupila dva domy: FaustÁv dÁm na tehdejÁ-m DobytÁ-m dÁm

U Osly v kolÁbce na JÁjnskÁm vrÁjku. Zde se narodil jejich syn Jan Adam Kelley. 1. kvÁtna 1591 zabil Kellye v souboji cÁ-saÁTmskÁho ÁTmednÁ-ka. Po tÁTmi roky byl drÁ¾en jako vÁzeÁ na hradÁ KÁivoklÁjtÁ. Za pomoci svÁ¾eny se odvÁjÁ¾il o ÁtÁk. PÁTmo, Á¾e si pÁTmi pÁjdu na skÁjlu zlomil nohu (kterou bylo pak nutno amputovat a nahradit dÁevÁnou), podaÁTmilo se mu dostat se na svobodu. Mezi roky 1594 a¾ 1596 znovu svobodnÁ provÁjÁ pokusy, a to i u cÁ-saÁTmskÁho dvora. DalÁjÁ- zlom v jeho kariÁTme pÁTmiÁjel roku 1596, kdy byl Kelley obvinÁn z podvodu. CÁ-saÁTm jej dal uvÁznit na hradÁ HnÁvÁ-nÁ v MostÁ. Do vÁzenÁ- jej doprovÁzela i jeho Á¾ena. Na hradÁ mohl provÁjÁt dÁj svÁ pokusy. PÁTmo se rozhodl pro dalÁjÁ- ÁtÁk, opÁt za pomoci svÁ¾eny a lana. To se opÁt pÁTmetrhlo a on si polÁjmal nohu zdravou. Jedna z verzÁ- jeho konce je ta, Á¾e pro nesnesitelnÁ bolesti a pÁTmedstavu doÁ¾ivotnÁ-ho mrzÁjka se rozhodl pro sebevra¾du jedem. Skonal 1. listopadu 1597 ve vÁku 42 let.

Edward Kelly se sice zprvu tÁjil velkÁ pÁTmÁ-zni, jeho popularita vÁjak strmÁ klesala a tato skuteÁnost mA-la vliv na Á¾ivot celÁ rodiny. Kdy¾ upadl u cÁ-saÁTme v nemilost, a poslÁze zemÁTmel, finanÁnÁ- situace rodiny se zhorÁjila. Á estnÁjctiletÁ AlÁ¾bÁty proto rozesÁ-lala prosebnÁ dopisy vlivnÁ½m lidem ve snaze zÁ-skat pro sebe a matku finanÁnÁ- podporu. Byla nesmÁrnÁ- inteligentnÁ- a psala ÁchvatnÁ bÁjnsnÁ. Ty vydÁjvala hlavnÁ v NÁmecku, nÁkterÁ ale i v Praze. ÁEastÁ½m tÁmatem jejich bÁjnsnÁ- je ÁTmeckÁj mytologie, svÁ½mi bÁjnsnÁ-mi ale takÁ na dÁnÁ- v tehdejÁjÁ- spoleÁnosti. BÁjnsnÁ AlÁ¾bÁty Johany Westonie byly ve svÁ dobÁ velmi populÁjnÁ- a obdivovanÁ, jejÁ- latina, ve kterÁ bÁjnsnÁ psala, byla pova¾ovÁjna za vzorovou. JejÁ- bÁjnsnickÁ tvorby si vÁjiml slezskÁ½ bÁjnsnÁ-k Georg Martinus von Baldhoven, a v roce 1602, v jejÁ-ch jedenadvaceti lÁtech, jÁ- vydal prvni- sbÁrku latinskÁ½ch bÁjnsnÁ- Poemata ve dvou svazcÁ-ch. Ve svÁ dobÁ byla daleko slavnÁjÁ- neÁ¾ jejÁ- adoptivnÁ- otec Kelley. Á est let nato vyÁjla druhÁj s Parthenica. Ta obsahuje mimo jinÁ i verÁje vÁnovanÁ dobrodinci, prÁjvnÁ-kovi jmÁnem Johannes Leo, kterÁ½ jÁ- pomÁjhal s vydÁjnÁ-m tÁto druhÁ sbÁrky bÁjnsnÁ-.

Vltava vzdouvÁj se, tÁ¾ce se valÁ-, zbÁsilÁ½ jejÁ- tok v korytu bouÁTmÁ-, v mohutnÁ½ch vlnÁich se do polÁ- dere,

zeminu z orani; odvík; div.
 Vodn- v-r vzdouvá se zkalenou pánou,
 tTMe; t-c- vlny pak odn; - v;echno,
 ve vodě zm-t; se Āroda z pol-,
 Āenu i s manĀelem voda tĀĀ strhla.
 KlĀdy a stTMechy se korytem valĀ-,
 potĀ je uchvĀ; t- zbĀsilost vĀ-rĀ-,
 voda jiĀ do domĀ-, do ohrad vnikla,
 zhynulo v zĀiplavĀ v;echno zde dlĀ-cĀ-.
 LeklĀmi rybami znesvĀcen kostel,
 na oltĀ; TM zuĀTMivĀ pĀTMĀ-boj se sĀjpe,
 zdĀ; ĀjenĀ zĀ;stupy v promoklĀch Ājatech
 na zkĀ;zu hrozivou zoufale hledĀ-. (pĀTMeklad Miroslav Macek)

V roce 1603 se za tohoto prĀjvnĀ-ka Elizabeth
 provdala, a postupnĀ mu bĀhem pouhĀch devĀ-ti let porodila tĀTMi dcery a ĀtyTMi syny, kteTMĀ- vĀjak zemĀTMeli
 v Ā^otlĀ^m dĀ^tstvĀ-. Elizabeth vĀjak, zĀTMejmĀ^v velkĀ¹m oslabenĀ-m
 nĀ;sledkem ĀastĀ¹ch porodĀ-, brzy zemĀTMela, na horeĀku omladnic 23. listopadu 1612, v
 pouhĀch 31 letech.
 Byla pochovĀ;na v areĀ;lu klĀ;Ā;teTMe obutĀ¹ch
 augustiniĀ; nĀTMi kostele sv. TomĀ;Ā;je na MalĀ^o StranĀ.

Dodnes je v klĀ;Ā;ternĀ-
 chodbĀ nĀ;hrobek s jejĀ-m jmĀ^onem.

PĀ;jdete-li kolem, stavte se, vzpomeĀte na tu Ā^oĀ³asnou mladou Ā³enu, kterĀ; za tak krĀ;tkĀ¹ Ā^oas tolik dokĀ;jala... Westo
 byla velmi jazykovĀ; zdatnĀ; umĀ;la Ā^oesky,
 anglicky, nĀ;mecky, italsky, latinsky. Byla pĀTMedstavitelkou tzv. neolatinskĀ^o
 poezie a je povaĀ³ovĀ;na za prvnĀ- autorku pĀTMsobĀ-cĀ- na Ā^ozemĀ- dneĀ;nĀ-ho Ā^oEeska.
 JejĀ- souĀ^oasnĀ-ci ji nazĀ¹vali Ā^oĀ³enskĀ¹m OvidiemĀ^o Ā^o Ā^odesĀ;itou MĀ^ozouĀ^o; dnes bohuĀ³el
 jejĀ- jmĀ^ono uĀ³ znĀ; mĀ;lokdo, avĀ;ak ve svĀ^o dobĀ; byla v intelektuĀ;lnĀ-ch
 kruzĀ-ch velmi znĀ; mĀ;. SbĀ-rku jejĀ- poezie, kterou editovali a pĀTMeklĀ;jali Donald Cheney a Brenda M. Hosington, vydala
 University of Toronto Press v roce 2000.

MIA,ZATOULANĀ